

ЦВЕТА ПОРЯЗОВА

НАЙ-ДЪЛГОТО ПЪТУВАНЕ

chitanka.info

Мариана беше пети курс студентка по философия в Софийския университет. И уж беше свикнала да се явява на изпити, но този бе най-тежкия и неслучайно в конспекта бяха изредени 104 въпроса. Подготвила се беше, имаше славата на „зубър“ сред колегите си. Но истината бе, че тя обичаше тази наука, знаеше много и дори професор Василев я познаваше и ценеше — нещо, което при задочното обучение не беше често явление. И въпреки това този път я беше малко страх.

Стана рано, изпи един горещ чай и хвана първия влак за столицата. Беше зима, влаковете често закъсняваха заради натрупаните преспи и Мариана реши да се презастрахова, за да се яви сред първите на изпита.

Така си мислеше, но не се получи. Показа се, че в този ден щяха да се явяват на изпит и отложени от предишната сесия и пред вратата на професорския кабинет в 8 ч. вече имаше огромна група студенти, а продължаваха да прииждат още. По-оправните вече бяха съставили списък. В него явно бяха вписали и колеги, които тепърва щяха да дойдат, защото Мариана беше чак 44-та по ред.

Най-после професорът и неговите асистенти пристигнаха и изпитът започна. Първите двама излязоха умърлушени. „Маани, маани“ — махна с ръка едната задочничка, което явно означаваше, че професорът я е скъсал. Така се получи и при следващите — само един от четирима беше успял. Паниката започна да се промъква в душата на Мариана и тя грабна първия от няколкото дебели учебници, които бе сложила в торбичката. След един час се оказа, че го е прочела наполовина, но нищо не бе останало в съзнанието ѝ.

„Я, стига — скастри я Стефка — една от колежките. Тя беше съвсем спокойна, дори и цигара не запали, докато чакаше. — Не ми пука, все ще вържа тройката — довери тя. — Пред всеки изпит си вземам по едно хапче за успокоение и всичко ми е наред. Ако искаш да ти дам едно?“.

Отвреме-навреме вратата на професорския кабинет се отваряше и се появяваше или усмихнато или намръщено лице — досущ като театралните маски. Явно, изпитът щеше да се вземе трудно. „Той не се взема, а се дава“ — философстваше Стефка. Като я гледаше такава ведра, някъде към обед Мариана със свито сърце я попита: „Ще ми дадеш ли едно от твоите хапчета?“. Взе го, глътна го на сухо, че

нямаше вода, а не смееше да се отдалечи, за да не изпусне реда си и зачака.

Най-после влезе. Професорът, който беше излязъл да си почине, тъкмо се беше върнал, за съжаление на повечето чакащи. Мислеха, че асистентите са по-ларж при оценяването. Момичето си изтегли билет, прочете въпроса — не беше от лесните, но тя знаеше, че знае. Още не помислила, дойде нейният ред.

„Е, колежке? — обърна се към нея се проф. Василев. — На семинарите показате трайни знания. Говорете по въпроса“. Мариана го погледна. По-късно щеше да каже „тъпо“, но тогава не мислеше така. „Момент — каза — само да си спомня“. Възрастният преподавател я подкани още веднъж, усмихвайки се, но Мариана седеше неподвижно и усещаше, че в главата и няма и мисъл въобще, камо ли нещо от темата.

Явно, професорът изгуби търпение: „Я ме погледни, момиче“. Взря се в очите ѝ и изненадан попита: „Защо зениците ти са разширени? Ти да не си пила нещо?“.

Мариана седеше на стола, усмихвайки се глупаво. „Една колежка ми даде хапче за успокоение“ — смотолеви накрая. „Виж какво — разгневи се професорът. — Ако не беше вземала другите си изпити при мен с отличен, щях да ти пиша двойката веднага. Излез, иди изпий една водка и след два часа се върни“.

Мариана стана и бавно се отправи към вратата. Не се притесни, май не ѝ пукаше. Беше ѝ все едно. Водка не посмя да пие, но погълна 2–3 силни кафета и вече привечер събра кураж да застане пред вратата. Повечето задочници, явили се на изпита, весели или тъжни си бяха заминали. Влезе, изтегли нов билет и неочаквано за нея наученото нахлу в съзнанието ѝ. Макар и по-бавно, къде със запъване, къде с помощ от професора, отговори... за една измъчена четворка.

Когато тръгна към гарата вече беше тъмно, главата я болеше, празният стомах също. Притесняваше се, че вкъщи се тревожат за нея, но тогава все още нямаше джиесеми, за да се обади. Знаеше, че обикновено композираха влака на 13-ти коловоз. Купи си една студена баничка и се отправи натам. Зарадва се, като видя влака. Имаше 40 минути до тръгването му, той още беше тъмен, защото не бяха прикачили локомотива, но се качи. Краката не я държаха, а и беше

доста студено. Още нямаше пътници, видя в едно купе жена с дете и за по-сигурно седна до тях.

По коридора премина мъж — на слабата светлина от лампата на перона видя, че е железничар. Той отваряше вратите на купетата, говореше нещо на висок глас и отминаваше, но Мариана притвори очи и не му обърна внимание. Минута след това се усети тласък — прикачиха машината, в купето светна и влакът потегли.

„Ама какво става — погледна Мариана жената срещу нея, която беше прегърнала заспалото дете. — Има още половин час до тръгването?!“ Излезе разтревожена в коридора, съседните купета бяха празни. Тръгна напред и видя гърба на железничаря в съседния вагон. Настигна го, а той се изненада. „Защо не си слязла, бе момиче?! Аз нали затова минах по всички вагони. Отиваме за депо «Надежда»... Този влак се изтегля, за да пристигне вашия...“

Докато говореха влакът набра скорост. „Не бой се, там ще слезете“ — опита се да я успокои железничарят, но не успя. Това беше последният влак в тази посока. Следващият е в 4 ч. сутринта... Върна се в купето и докато разказа на спътничката си в каква ситуация се бяха озовали, спирачките изскърцаха и влакът спря. Отвориха вратите, видяха, че тук нямаше перони. Първа скочи възрастната жена и потъна до колене в снега. „Леле, загубих си галошите“ — изплака тя, но пое детето и подаде ръка на Мариана. После затърси галошите си из прясната.

Отнякъде се появи железничарят. „Това там е локомотивът на вашия влак — посочи той съседния коловоз. — Тръгва натам...“ И като видя умърлушените жени, се смили над тях. „Къде ще търсите трамвай тепърва, ще го изтървете и трябва да спите в чакалнята. А и с това дете...“. Отиде до локомотива, поговори нещо с машиниста и се провикна: „Хайде, той ще ви закара до гарата. Не е редно, но ще направи изключение“.

Нямаше време да търсят галошите, прегазиха дълбокия сняг и се качиха по стълбичката при машиниста — възрастен, благ човек, който им подаде ръка. „Ще спра на 200 метра от гарата, за да не ме видят началниците, че съм ви качил — рече. — Слизате и тичате към влака. Докато закача машината да сте вътре, не мога да ви изчакам“.

Сигурно е било интересно да се возиш в локомотив, но Мариана тогава не го разбра. Дори не запомни как изглеждаше вътре. Преди

гарата машината спря, те набързо слязоха и хукнаха по заледения перон към 13-ти коловоз. Възрастната жена тичаше трудно, защото чорапите ѝ залепваха. Добре поне, че бяха вълнени, та сигурно не усещаше много студа. Момиченцето, макар и 6-7-годишно, явно разбра, че трябва да бързат и припкаше колкото можеше. Когато, задъхани, двете уплашени все още жени се качиха в първия вагон, оставаха минутки до тръгването на влака.

Локомотивът малко по-бавно от друг път се прикачи и свирна. Вагоните бавно се заклатушкаха, увеличавайки постепенно скоростта. Мариана отвори едно от купетата и влязоха вътре. Имаше двама пътника. Топлата вълна я блъсна в лицето, което беше здравата премръзнало и тя изведнъж се закашля. Дълбоко и продължително, без да може да си поеме дъх. Като болна от магарешка кашлица тя поемаше трудно дъх и от гърлото ѝ излизаха хрипове. Дватама мъже в купето се спогледаха, видяха и как от замръзналите чорапи на спътничката ѝ потече вода. Дали щяха да слязат на първата гара или нещо им се видя съмнително, но станаха и се изнизаха мълчаливо.

Когато най-последно кашлицата се успокои, Мариана се свлече на седалката до прозореца и се сети за изпита. „Никога вече успокоителни!“ — обеща си тя. Доспа ѝ се, но не посмя да затвори очи. Оставаше и да пропусне своята спирка! Опита се да се засмее и се обърна към момиченцето, което се беше гушнало в баба си. „Ти как се казваше?“. Но то вече беше заспало. А под краката на жената се оформяше локва. „Добре, че не беше сама — рече тя. — Нали аз бях до тебе, пазих ти страх“. Мариана нямаше какво да каже. Колкото и комична, случката си беше и страшничка...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.